

**08414003 számú Inszeminátor megnevezésű
szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Inszeminátor
- 1.2 Ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0841 Állatorvosi tudományok A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés
- 1.4 Megnevezése: Inszeminátor
- 1.5 Szintjének besorolása
 - 1.5.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 4
 - 1.5.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 4
 - 1.5.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése¹:

- 2.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 2.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.
A képesítési követelményt előíró jogszabály:

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

Az inszeminátor mesterséges termékenyítést irányító és végző állattenyésztési szakember. Az inszeminátor szaporodásbiológiai alapismeretek és mesterséges termékenyítéshez szükséges ismeretek birtokában közreműködik, képes az inszeminálási és egyéb szaporítással kapcsolatos feladatok ellátására. Olyan szakismerettel és felkészültséggel rendelkezik, aki a kis- és nagyüzemi állatállomány mesterséges termékenyítését optimális időben, módon és a legeredményesebben tudja elvégezni, a termékenyítő anyagot kezelni és a tenyésztési munkában részt tud venni. Gondoskodik az állatok szakszerű, higiénikus gondozásáról, elhelyezéséről. Képes elvégezni az állatok vizsgálatát és inszeminálása során az állatok azonosítását, balesetmentes rögzítését. Feladatát az állatjóléti szempontokat folyamatosan szem előtt tartva látja el. Ismeri a gazdasági haszonállatok anatómiáját, élettanát, szaporodásbiológiai betegségeit és gyógyításukhoz szükséges alapvető eljárásokat, eszközöket és környezeti kondíciókat. Közreműködik a laboratóriumi vizsgálatok, mérések elvégzésében, a különféle mintavételezésekben. Munkájával összefüggésben felmerülő adminisztrációs feladatok elvégzéséhez megfelelő számítógépes ismeretekkel rendelkezik

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 4.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
 - 4.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -
 - 4.1.2 Nyilvántartó hatóság: -
 - 4.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 5.1 Iskolai előképzettség²: érettségi végzettség
- 5.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges
- 5.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges
- 5.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: 3 éves állattenyésztési gyakorlat

² A megfelelő elem kiválasztandó.

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

6.1 Minimális óraszám: 500 óra

6.2 Maximális óraszám: 550 óra

Elmélet és gyakorlat aránya: 40% elmélet, 60% gyakorlat

7. A szakmai követelmények leírása:

7.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Megkülönbözteti az állatok testtájait, belső szerveit, anatómiai jellemzőit.	Ismeri a gazdasági haszonállatok (ló, szarvasmarha, kiskérődzők, sertés, baromfi (pulyka)) testfelépítését.	A gazdasági haszonállatok szervezetének felépítésével kapcsolatos gondolatait tömören, érthetően, egyértelműen és szakszerűen fogalmazza meg.	A gazdasági haszonállatok egészségének megőrzése érdekében tevékenységét felelősségteljesen, legjobb tudása szerint végzi.
Azonosítani az állatok állapotát, élet-tani jellemzőit, a viselkedésüket befolyásoló sajátosságokat.	Ismeri a gazdasági haszonállatok szervezetének legfontosabb anatómiai eltéréseit.	Őszinte, szakmailag hiteles és közérthető a kommunikációja.	Önállóan megválasztja gazdasági haszonállatok egészségi állapotával kapcsolatos információszerezés és -kezelés – időben és energiában – leghatékonyabb módját.
Felismeri a gazdasági állatok ivarzását, kiválasztja az ivarzó egyedeket.	Ismeri az ivarzás jeleit, tüneteit, rendelkezik a megfelelő elméleti és gyakorlati tudással.	Pontosan, szakszerűen, az állathigiéniai előírások betartásával választja ki az ivarzó egyedeket	Önállóan, felelősen választja ki az ivarzó egyedeket, betartja a balesetvédelmi előírásokat.
Felismeri a közeledő ellés jeleit és előkészül az ellésre.	Ismeri az ellés jeleit, tüneteit, rendelkezik a megfelelő elméleti és gyakorlati tudással.	Pontosan, szakszerűen, az állathigiéniai előírások betartásával készül elő az ellésre.	Önállóan, felelősen készül elő az ellésre, betartja a balesetvédelmi előírásokat.
Előkészíti a fiaztatáshoz, elléshez szükséges helyet és eszközöket.	Ismeri a állattartó telepek általános jellemzőit, a zárt, kifutós tartást, a hígtrágya kezelést, az almos épületekre	Elkötelezett a gazdasági állatok tartására vonatkozó állategészségügyi előírások betartása iránt	Önállóan, felelősen készít elő a fiaztatáshoz és elléshez szükséges helyet és eszközöket.

	vonatkozó előírásokat, az ellető kutrica berendezéseit.		
Meghatározza a gazdasági állat egészségügyi és szaporodásbiológiai állapotát a precíziós állattenyésztést segítő eszközök segítségével.	Ismeri a precíziós állattenyésztés főbb irányelveit.	Elkötelezett az új precíziós állattenyésztés iránt, helyes következtetések von le a gazdasági állat egészségügyi állapotára vonatkozóan.	Körültekintően, felelősen használja a digitális technológiát az állattenyésztésben.
Kommunikációjában képes helyesen használni az állategészségtan, szaporodásbiológia és az inszeminálással kapcsolatos fogalmait.	Ismeri a beteg állatok viselkedésének legfontosabb jellemzőit.	Nagy hangsúlyt helyez az beteg állatok ellátásához szükséges szakmai ismeretek, készségek, képességek tudatos fejlesztésére, tudásának naprakészen tartására	A mezőgazdasági állattartó üzem vezetőjének, állatorvosnak a megfelelő időben és formában továbbítja a szükséges információkat.
Elvégzi az állatok azonosítását, a vizsgálati alapadatok és kórelőzmény felvételét.	Ismeri az állatok azonosításának módjait és az azonosítást igazoló dokumentumokat.	Empatikusan viselkedik az állattartókkal	Önállóan képes felvenni a kórelőzményt és a vizsgálati alapadagokat.
Balesetmentesen rögzíti a gazdasági haszonállatokat a kezeléshez, mesterséges termékenyítéshez.	Ismeri az állatok balesetmentes rögzítésének módjait.	Az állatok rögzítése során folyamatosan nyugodt vérmérsékletre törekszik.	Tudatosan betartja az állatok balesetmentes rögzítésére vonatkozó szabályokat.
Elvégzi a gazdasági haszonállatok mesterséges termékenyítését, illetve szaporodásbiológiai kezelését.	Ismeri a gazdasági haszonállatok mesterséges termékenyítésének lépéseit, illetve szaporodásbiológiai kezelését módját megfelelő idejét.	Empatikusan viselkedik, munkája során körültekintő, alapos.	Önállóan képes a feladatok elvégzésére
Segédkezik a műszeres diagnosztikai vizsgálatoknál, a mintavételeknél, a műtétéknél, szülészeti beavatkozásoknál és a mesterséges termékenyítés során.	Ismeri a diagnosztikai vizsgálatok, mintavételi eljárások, műtéti folyamatok, szülészeti beavatkozások és a mesterséges termékenyítés lépéseit és eszközeit.	A vizsgálatok és beavatkozások során szem előtt tartja az állatorvos elvárásait és utasításait.	Önállóan, vagy az állatorvossal együttműködve képes elvégezni az állatok gyógykezelését.

Az előírásoknak megfelelően adja be, alkalmazza a különböző állatgyógyászati készítményeket az állatoknak.	Ismeri az állatok kezelésére szolgáló főbb készítményeket és azok beadásának és alkalmazásának módját.	Az állatok gyógykezelése során törekszik az adagolási utasítás betartására.	Önállóan, vagy az állatorvossal együttműködve képes elvégezni az állatok gyógykezelését.
Az előírásoknak megfelelően kezeli a mesterséges termékenyítés és szaporodásbiológiai kezelések során keletkező állati eredetű mellékterméket, az egyéb hulladékokat és környezetkárosító anyagokat.	Ismeri a mesterséges termékenyítés és szaporodásbiológiai kezelések során keletkező állati eredetű melléktermékek, egyéb hulladékok és környezetkárosító anyagok kezelésére vonatkozó előírásokat	Munkája során a rendelői környezet tisztán tartására törekszik.	Tudatosan követi az egészség- és környezetkárosító anyagok kezelésére vonatkozó előírásokat.
Tanácsokkal látja el a mesterséges termékenyítésre kijelölt gazdasági hásonállatok tartókat tartásáról, egészséges takarmányozásával kapcsolatban.	Ismeri az egészséges és beteg állatok tartásának, takarmányozásának alapelveit, rendjét és módját, beleértve a higiéniai elvárásokat is.	Elfogadja az állatok tartására és táplálására vonatkozó normákat, illetve szakmaetikai alapelveket.	Az állatorvos utasítása alapján kiválasztja a szükséges takarmányokat és takarmánykiegészítőket, illetve felhasználási tanácsot ad.
Önállóan, illetve másokkal együttműködve mindent megtesz az állatok jólétének javítása érdekében.	Ismeri az állatvédelemmel kapcsolatos legfontosabb jogszabályi előírásokat.	Elkötelezett az állatok védelmére vonatkozó jogszabályi normák mellett.	Betartja az állatvédelmi szabályokat, előírásokat és a szakmaetikai alapelveket.
Adminisztrációs és nyilvántartási feladatokat lát el.	Ismeri a digitális írástudás (szövegszerkesztés, táblázat- és adatkezelés, levelezés) alapjait, és az adminisztrációs, nyilvántartó dokumentumokat, felületeket.	Munkája során törekszik a határidők pontos betartására, különösen a hatóságok felé történő jelentési kötelezettségek vonatkozásában	Önállóan tölti ki a nyomtatványokat és szerkeszt állategészségügyi dokumentumokat.

7.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem³

³ A megfelelő válasz aláhúzendó.

8. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A mesterséges termékenyítés írott története a XVIII. századig nyúlik vissza. A mesterséges termékenyítési eljárások olyan orvosi beavatkozások, amelyek során mesterséges úton, külső beavatkozások, technikák alkalmazásával teszik lehetővé, hogy egy vemhesség létrejöjjön.

Az asszisztált reprodukciós technikák körébe tartozó inszemináció külföldi hódító útja után hazánkban is egyre nagyobb népszerűségnek örvend. A mai modern állattartó telepek gazdasági szempontokat figyelembe véve egyre gyakrabban használják ezt a módszert termékenyítésre.

Így az valószínűsíthető, hogy a munkaerőpiacon nagyszámú érdeklődés mutatkozik a megfelelő tudással rendelkező Inszeminátori szakképesítés iránt, mind a gazdasági haszonállattartó telepek, mind a munkakört betölteni szándékozó potenciális munkavállalók részéről.

A hazai állattartó telepeken a fő cél a genetikailag nagy értékű egyedektől való utódnyerés lényegesen magasabb számban, mint amire természetes körülmények között lehetőség nyílna, illetve a módszer növelheti a genetikai előrehaladás mértékét.

A feladatot olyan szakismerettel és felkészültséggel rendelkező szakember végezze, aki a kis- és nagyüzemi állatállomány mesterséges megtermékenyítését legeredményesebben tudja elvégezni. Az inszeminátori szakképesítés során ezeket a készségeket, képességeket és ismereteket szerezheti meg.

A szarvasmarha tenyésztésben Szarvasmarha Termékenyítési Rendszer (továbbiakban TER) keretében történik a szarvasmarha szaporítások, ezen belül a mesterséges termékenyítések adatainak gyűjtése. A mesterséges termékenyítések jelentése, adatszolgáltatás az inszeminátor feladata. Az inszeminátorokat tevékenységük megkezdése előtt a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) névjegyzékében kell nyilvántartásba venni. A nyilvántartásba való felvétel csak megfelelő szakmai tudással és gyakorlattal rendelkezők részére lehetséges, melyet az Inszeminátori szakképesítés biztosít.

9. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

9.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: -

9.2 Írásbeli vizsga

9.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Írásbeli feladat

9.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység egy összesen 100 pontot tartalmazó feladatlap megoldásából áll.

A feladatsor legalább 20 kérdést tartalmaz. A feladatok között szerepel: teszt, ahol a helyes választ legalább három lehetséges válasz közül kell kiválasztani; igaz-hamis kérdés, reláció analízis, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

Gazdasági haszonállatok anatómiája és élettana	25%
Általános állattenyésztés	20%
Állategészségügyi ismeretek	25%
Munkavédelem	15%
Gazdálkodási ismeretek	15%

9.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

9.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 40%

9.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a vizsgaközpont által összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik, hibás válasz esetén nem jár pontlevonás.

9.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 41%-át elérte.

9.3 Projektfeladat

9.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Inszeminátori gyakorlati feladat

9.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A) vizsgarész:

Adminisztráció, tervezés (nyilvántartás vezetés, bizonylat kitöltés, üzleti levél megírás, engedély kérés)

A gazdasági haszonállatok termékenyítésével, szaporításával kapcsolatos gazdasági számítások.

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladat vizsgán belül: 30%

B) vizsgarész:

Inszeminálás manuális feladat végrehajtása élő állaton.

A gazdasági haszonállatok inszeminálásával kapcsolódó feladat (ivarzók keresése, ivarzók bevizsgálása, termékenyítés, vemhességi vizsgálat, meddőségi vizsgálat, meddőségi kezelések, ivarzás szinkronizálása, szaporodásbiológiai kezelések)

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladat vizsgán belül: 60%

C) vizsgarész

Szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, az állatok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni.

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladat vizsgán belül: 10%

9.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

A rendelkezésre álló időtartam összesen 100 perc

A) vizsgarész: 30 perc

B) vizsgarész: 60 perc

C) vizsgarész: 10 perc

9.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 60 %

9.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgarész értékelése százalékos formában történik az alábbi értékelési szempontok alapján:

- megvalósítás elemeinek szakszerű kivitelezése: 30 %
- kommunikáció minősége kliensekkel (szóbeli kikérdezés); 15 %
- kivitelezés/megvalósítás lépéseinek sorrendje; 20 %

- előre nem látható helyzetek, fellépő problémák kezelése: 20 %
- önállóság, hatékonyság, csapatmunka, kreativitás, igényesség: 15 %

9.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 41%-át elérte.

9.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

Állatgondozó jelenléte szükséges a technikai feltételek biztosításához. Vizsgabizottságban legalább egy fő állatorvos szükséges.

9.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- Élő állat, preparátumok, modellek
- Mintavétel eszközei
- Betegvizsgálat és betegkezelés eszközei
- Állatrögzítés eszközei
- Sebkezelés eszközei, anyagai, sebészeti műszerek
- Szülészeti és szaporodásbiológiai eszközök, a mesterséges termékenyítés eszközei, anyagai
- Tisztítás, fertőtlenítés, sterilizálás eszközei, anyagai, felszerelései
- Egyéni védőeszközök, elsősegélynyújtó anyagok, eszközök
- Irodahelyiség, irodai anyagok és eszközök (számítógép, nyomtató, telefon, bizonylatok, nyilvántartások)
- Internetelérés és irodai, szakmai szoftverek

9.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

9.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -

9.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

10. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek: -